

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Fecr Yayınları: 339

HADİS ÖĞRETİLERİNDE GİYİM

Haydar GÜNGÖR

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
SAGE Yayıncılık Rek. Mat. San. Tic. Ltd. Şti.
Kazım Karabekir Cd. Uğurlu İş Merkezi No: 97/24
Tel: 0 312. 341 00 02 İskitler/ANKARA
(Sertifika no: 14721)

1. Baskı: Aralık 2019

ISBN: 978-605-7570-76-5

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

HADİS ÖĞRETİLERİNDE GİYİM

Haydar GÜNGÖR

Ankara 2019

Haydar GÜNGÖR

1967 tarihinde Acıpayam'da dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimi Acıpayam'da Lisans öğrenimini ise Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. Daha sonra aynı yıl Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilim dalında “*Hadis Öğretilerinde Giyim*” adındaki tezi ile yüksek lisansını bitirdi. Doktorayı da aynı bölümde “*Hadislerde Cibril* “ adlı çalışmasıyla 2019 senesinde tamamladı. Halen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir okulda öğretmenlik yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	7
ÖN SÖZ	9
GİRİŞ	11

BİRİNCİ BÖLÜM

KUR'AN'DA GİYİM

1.2. Zînetin Helal Rızıklardan Olması	23
1.3. Zînetlerin Ancak Allah Tarafından Haram Kılınabilmesi	27
1.4. Kadınların Başörtüsü	34
1.5. Cennet Nimetlerinde “Giysi”den Bahsedilmesi	38
1.6. Takva Giysisi	42
1.7. Keffaret Olarak Elbise Giydirilmesi	46

İKİNCİ BÖLÜM

HADİSLERDE GİYİM

2.1. Giyim İle İlgili Hadislere Genel Bakış	53
2.2. Hz. Peygamber Döneminde Kullanılan Giysiler	58
2.2.1. İzâr ve Ridâ	58
2.2.2. Hibera	60
2.2.3. Cübbe	61
2.2.3. Mırt (Aba)	65
2.2.4. Hamîsa	67
2.2.5. Kamis	69
2.2.6. Burnus	72
2.2.7. Sirval (Şalvar)	73
2.2.8. Sarık ve Kalansuve	78
2.2.9. Ayakkabı	83
2.3. Elbiselerin Nitelikleri İle İlgili Konular	86
2.3.1. Kullanım Amaçlarına Göre Elbiseler	86
2.3.1.1. Günün Her Vaktinde Kullanılabilen Giysiler	87
2.3.1.2. Seferde ve Savaşta Kullanılan Elbiseler	94
2.3.1.3. Cuma Günü ve Bayram Günlerinde (Özel Günlerde) Giyilen Kıyafetler	96
2.3.2. Elbiselerin Yapıldığı Kumaş Türleri	97
2.3.2.1. Yün	97
2.3.2.2. Pamuk	99

2.3.2.3. Keten-----	101
2.3.2.4. Kadife-----	104
2.3.2.5. İpek-----	107
2.3.3. Elbiselerdeki Desen ve Renkler-----	111
2.3.3.1. Elbisedeki Desen ve Şekiller-----	111
2.3.3.2. Elbisedeki Renkler-----	115
2.3.3.2.1. Beyaz-----	115
2.3.3.2.2. Siyah-----	117
2.3.3.2.3. Yeşil-----	118
2.3.3.2.4. Sarı-----	119
2.3.3.2.5. Kırmızı-----	124
2.3.4. Yasaklanmış Elbise Şekil, Tür ve Çeşitleri-----	129
2.3.4.1. Avret yerini Örtmeyen Elbiseler-----	129
2.3.4.2. Cinslerin Ayrılığında Kaynaklanan Yasak Elbiseler-----	132
2.3.4.3. Şöhret Giysisi-----	134
2.3.4.4. Kibir Elbisesi-----	135
2.3.4.5. İpek Elbise-----	140
2.3.5. Hz. Peygamber Döneminde Kullanılan Kıyafetlerin Kaynakları- 152	
2.3.5.1. Yemen Bölgesinden Sağlanan Kumaş ve Elbiseler-----	153
2.3.5.2. Şam Bölgesi-----	156
2.3.5.3. Mısır-----	157
2.3.5.4. İran-----	158
2.3.5.5. Hicaz Bölgesinde Üretilen Kumaş ve Elbiseler-----	159
2.4. Hz. Peygamber Döneminde Yaygın Kullanımı Olan Aksesuarlar-----	160
2.4.1. Yüzükler-----	161
2.4.1.1. Altın Yüzükler-----	161
2.4.1.2. Gümüş Yüzükler-----	169
2.4.1.3. Diğer Madenlerden Yapılan Yüzükler-----	174
2.4.2. Asâ-----	177
2.4.3. Özellikle Kadınların Kullandıkları Takılar-----	183

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HADİSLER IŞIĞINDA GÜNÜMÜZDE GİYİM

3.1. Moda-----	195
3.2. Konuyla İlgili Değişik Sünnet Anlayışları-----	200
SONUÇ-----	207
KAYNAKÇA-----	219
DİZİN-----	227

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser.
a.g.m.	: Adı geçen makale.
a.g.g.	: Adı geçen gazete.
a.y.	: Aynı yer.
a.s.	: Aleyhisselam.
Ank.	: Ankara.
b.	: Bin
bkz.	: Bakınız.
bnt.	: Binti
b.y.y.	: Baskı yeri yok.
c.	: Cilt.
c.c.	: Celle Celaluh.
Hadis No	: Hadis numarası.
H.z.	: Hazreti.
İst.	: İstanbul.
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
M.Ö.	: Milattan önce.
r.a.	: Radıyallahu anh.
r.ha	: Radıyallahu anha
s.	: Sayfa.
s.a.v.	: Sallallahu aleyhi ve sellem.
Şerh	: Şerheden.
Terc.	: Tercüme eden.
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
thk.	: Tahkik eden.
t.y.	: Tarih yok.

ÖN SÖZ

Örtünme insanlık için yeme içme hatta nefes alma kadar önemli olan bir konudur. Allah (c.c.)'ın insanı korunaksız ve çıplak yaratması ile birlikte utanma hissini bahşetmesi örtünmesine sebep olmuştur.

Giyim-kuşam ile örtünmeyi farklı anlamakta ve ayrı yerlerde kullanılmaktadır. Örtünme dinin kapatılmasını emrettiği azaların herhangi bir kumaş veya elbise ile örtülmesidir. Giyimden ise örtünmeyi yerine getirdikten sonra örf-adet, tabiat şartları ve kültür gibi etkenlerle veya estetik ve güzel görünmek amacıyla bu örtülerin kullanılmasını kastediyoruz.

Yüce Allah inananlara örtünmelerini emretmiştir. Giyim konusunda ise kadınların giyimi haricinde bilgi vermemiştir. Hz. Peygamber de bizim gibi bir insan olmasından dolayı tabii olarak değişik elbise ve kıyafetler giymiştir. Günümüzde bazı müslümanlar Hz. Peygamber'in kullandığı giysi ve elbiseleri, şekil ve biçimlerini değiştirmeksizin aynen kullanmak istemektedirler. Bu durum İslamın temel bir konusu olmamasına rağmen müslümanlar arasında ihtilafa sebep olmaktadır. Bu problemin halledilmesi için ise Allah Rasulünün giyim-kuşam konusundaki sünnetinin nasıl anlaşılması gerektiğinin ortaya konulması son derece yararlı olacaktır.

İşte bu çalışmamızda Hz. Peygamber (s.a.v.)'in giyim konusundaki tutum ve davranışlarını belirlemeye çalışırken bunların günümüz müslümanına hangi yönleriyle ışık tutabileceğini ortaya koymaya çalıştık. Elbiselerin nasıl ve ne şekilde olduklarının da ötesine geçerek asıl üzerinde durulması gereken noktaları yakalamaya çalıştık. Fakat ne kadar başarı-

lı olduğumuzu hocalarımız ve okuyucularımız tayin edecektir.

Bu çalışmayı yaparken yardımlarını esirgemeyen Hocam Mehmet Hayri Kırbaşoğlu'na, kendilerinden istifade ettiğim hocalarıma ve arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Haydar GÜNGÖR